

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta

Právo na súdnu ochranu a garancie nezávislosti sudcov z pohľadu teórie a praxe

Zborník príspevkov z medzinarodnej vedeckej konferencie

Banská Bystrica
18. júna 2015

**Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta**

**„Právo na súdnu ochranu
a garancie nezávislosti sudcov
z pohľadu teórie a praxe“**

*Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie
Banská Bystrica, 18. júna 2015*

ISBN 978-80-557-0928-4

Názov zborníka:

Právo na súdnu ochranu a garancie nezávislosti sudcov z pohľadu teórie a praxe

Autori:

prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.
prof. et Doc. JUDr. Karel Klíma, CSc., Dr. hab.
doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD.
doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.
doc. JUDr. PhDr. Lucia Mokrá, PhD.
doc. JUDr. Ing. Bernard Pekár, PhD.
JUDr. Marian Ďurana, PhD.
JUDr. Marián Giba, PhD.
JUDr. Milan Hodás, PhD.
JUDr. Júlia Ondrová, PhD.
JUDr. Peter Strapáč, PhD.
JUDr. Zuzana Latiková
JUDr. Andrea Ferencová
JUDr. Veronika Slašťanová
JUDr. Peter Matuška
Mgr. Jana Herelová

Recenzenti zborníka:

Dr. h. c. mult. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc.
Dr. h. c. prof. JUDr. Vladimír Čechot, CSc.

Editori zborníka:

doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD.
Mgr. Jana Herelová

Všetky práva vyhradené. Toto dielo, ani žiadnu jeho časť nie je možné reprodukovat', ukladať do informačných systémov alebo iným spôsobom rozširovať bez predchádzajúceho súhlasu autora diela.

Za odbornú a jazykovú úpravu daného zborníka zodpovedajú autori jednotlivých príspevkov. Rukopisy neprešli jazykovou úpravou.

Obsah
Úvodn

Ján Sv
Miesto
práva

Karel
Ústav

Bran
Právn
správ

Lucia
Zása
a rec

Mirc
Disc

Ber
Práv
pos

Ma
Od
akc

Ma
Vyl
sa

Mi
Ne

Obsah

Úvodné slovo 7

Ján Svák Miesto Súdnej rady Slovenskej republiky v systéme ústavných záruk
práva na súdnu ochranu ..... 8**Karel Klíma**

Ústavně právní aspekty oddělení soudní a moci výkonné 21

Branislav Fridrich Právna istota v rozhodovaní súdov Slovenskej republiky v oblasti
správneho súdnictva – recentný stav ..... 32**Lucia Mokrá**Zásada nezávislosti a nestrannosti orgánu aplikujúceho právo v teórii
a recentnej praxi medzinárodných súdov ..... 81**Miroslav Slašťan**

Disciplinárna zodpovednosť ako poistka nezávislosti sudcov 92

Bernard Pekár Právo na súdnu ochranu vo vzťahu k rozhodnutiam a úradnému
postupu správnych orgánov a jeho nadnárodný kontext ..... 102**Marian Ďurana**Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v občianskom súdnom konaní
ako prejav práva na súdnu ochranu ..... 130**Marián Giba a Peter Matuška**Vybrané otázky problematiky odoberania orgánov s bližším zameraním
sa na nezávislosť súdnictva v medzinárodnom kontexte ..... 142**Milan Hodás**

Nezávislosť sudcov v kontexte postmodernity 154

Júlia Ondrová

Nezávislosť a nestrannosť súdnej moci..... 169

Peter Strapáč

Súkromný znalecký posudok a jeho postavenie podľa zákona
č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok a Civilného sporového
poriadku 185

Zuzana Latiková

Právo na súdnu ochranu v oblasti poskytovania informácií
vo verejnej správe 198

Andrea Ferencová

Zabezpečenie nezaujatosti sudcov v rámci civilného konania
na Slovensku 219

Veronika Slašťanová

Perspektíva justičného vzdelávania a nezávislosť súdnictva 229

Jana Herelová

Prietahy v súdnych konaniach v podmienkach Slovenskej republiky
– Recentný stav 240

Disciplinárna zodpovednosť ako poistka nezávislosti sudcov

Doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.

Anotácia: V tomto príspevku sa zameriame na aktuálne otázky jedného z podstatných spôsobov postihovania a potenciálne aj ukončenia výkonu funkcie sudcu, ktorý deklaruje možnú (ne)závislosť nielen na iných zložkách štátnej moci, ale predovšetkým aj na vnútorných štruktúrach súdnej moci samotnej – disciplinárnu zodpovednosť sudcu.

Kľúčové slová: Disciplinárna zodpovednosť, súdna moc, postavenie disciplinárnych senátov.

Úvod:

O potrebe nezávislých súdov a nezávislých sudcov sa vedú neustále diskusie v odbornej aj laickej verejnosti, na pôde akademických inštitúcií, samotných súdov, ale predovšetkým aj inštitúcií politických, zákonodarných zborov a politických strán. Nezávislosť sudcov sa začína ich výberom, pokračuje podmienkami výkonu ich funkcie a končí stanovením spôsobov ukončenia ich funkcie, v krajnom prípade ich zosadenia. Na nedávnej konferencii v Českej republike som naznačil konfliktnosť a spornú ústavnosť slovenskej právnej úpravy stanovujúcej spôsob výberu sudcov.⁵⁵

Uplatňovanie disciplinárnej zodpovednosti voči sudcovi disciplinárnym senátom je vždy aj vecou verejnou a podlieha preto pod verejnú kontrolu rovnako ako pod ňu podlieha každý výkon štátnej moci, ktorý je v právomoci súdov.

Súdna moc je inštitucionálne a mocensky najobťaženejšou a najzraniteľnejšou z tradičných zložiek štátnej moci. Reálnosť garancií nezávislosti súdnej moci je

55 Pozri Slašťan, Miroslav: Aktuálne otázky výberu sudcov v Slovenskej republike - svety práva a politiky. In: Metamorfózy práva ve střední Evropě IV : Žijeme v nejlepším z možných právních světů? : sborník příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference pořádané Fakultou právnickou ZČU v Plzni ve dnech 1.-3 října 2014 ve Znojmě. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 236-237.

preto potrebi jednak pred z téme ústavne 3 ústavy, podl do väzby sud Najvyššieho s rady Slovensk

Kto má práv

Vyvodzovanie na garančnon nápravu práv sudcu pro futu nú úlohu sú p konkrétne os mal iniciovať rému zodpov

Zrejme celko právnym pori

Nazdávam sa zákonov (zák zákonov) vyp technickej a nosti podať r rický dôvod i politického n

Je logické, p práve tento s a tiež, že por manie spôso

56 Pozri odlišné s PL.ÚS. 7/2002.

57 Pozri § 120 od zákonov.

preto potrebné úzkostlivo strážiť, a to jednak pred bezprostrednými zásahmi, jednak pred zásahmi nepriamymi. Posledným garantom tejto nezávislosti v systéme ústavnej ochrany je práve ústavný súd, o čom svedčí napr. aj čl. 136 ods. 3 ústavy, podľa ktorého ústavný súd dáva súhlas na trestné stíhanie alebo vzatie do väzby sudcu a ústavný súd vykonáva disciplinárne konanie voči predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý je zároveň aj predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky.⁵⁶

Kto má právomoc disciplinárne stíhať sudcov?

Vyvodzovanie disciplinárnej zodpovednosti voči sudcom by malo byť postavené na garančnom princípe a úlohe zabezpečiť prostredníctvom tohto inštitútu krajnú nápravu práva na súdnu ochranu a to nie v konkrétnej veci, ale u konkrétneho sudcu pro futuro. Tým mám predovšetkým na mysli predpoklad, že takúto garančnú úlohu sú podľa právneho poriadku a organizácii súdnej moci povolaní naplňať konkrétne osoby. Malo byť platiť, že disciplinárnu zodpovednosť voči sudcovi by mal iniciovať subjekt, ktorý sa na jeho výbere a menovaní podieľal a následne ktorému zodpovedá za dodržiavanie podmienok výkonu svojej funkcie.

Zrejme celkom nešťastne sa za prvého medzi ostatnými návrhovými subjektmi právnym poriadkom takmer vždy pasoval minister spravodlivosti.⁵⁷

Nazdávam sa, že podľa kompetenčného zákona, či sudcovských stavovských zákonov (zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vyplýva pre ministra úloha správy samotných súdov, predovšetkým po technickej a administratívno-finančnej stránke. Jeho centrálna úloha pri možnosti podať návrh na začatie disciplinárneho konania má tak zrejme skôr historický dôvod než racionálny význam. Naviac ide o predstaviteľa výkonnej moci, politického nominanta.

Je logické, pri rešpektovaní úlohy predsedu súdu ako orgánu riadenia súdu, že práve tento subjekt disponuje najpresnejšími informáciami o „svojich“ sudcoch a tiež, že podľa platnej právnej úpravy je tiež primárnym subjektom na preskúmanie spôsobu vedenia súdneho konania v konkrétnej veci a procesným nástro-

⁵⁶ Pozri odlišné stanovisko sudcov Švábyho a Babjaka k uzneseniu Ústavného súdu SR zo 4.3. 2002, sp.zn. PL.ÚS. 7/2002.

⁵⁷ Pozri § 120 ods. 2 písm.a) zákona č. 385/2000 Z.z. O sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

jom v podobe dohľadových právomocí (§ 53 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Po ústavnom kreovaní Súdnej rady a jej organizačnom zákonnom vymedzení v roku 2002 je zrejmé, že kľúčové kompetencie výberu sudcov, chodu súdnictva a jeho dohľadu preberá práve Súdna rada. Je opodstatnené, že dostala právomoci aj v oblasti disciplinárnej zodpovednosti, jednak pri tvorbe disciplinárnych senátov, ako aj možnosti podať disciplinárny návrh. V roku 2011 po politických zmenách Súdny rada z návrhových subjektov vypadáva, argumenty sú aj právne, kľúčový je skôr dôvod osobný a argumentom je najmä zamedzenie možnosti podávať návrhy na disciplinárne stíhanie konkrétneho zloženia Súdnej rady, ktoré „mediálne rezonovali“. Po opätovnej vonkajšej zmene dochádza opačne k celkovému posilneniu funkcie predsedu Súdnej rady (naviac jeho oddelenie od funkcie predsedu Najvyššieho súdu) a k zavedeniu možnosti podať disciplinárny návrh samotným predsedom Súdnej rady (pozri § 120 ods. 2 písm.b) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Počet subjektov oprávnených podať disciplinárny návrh sa ďalej neustále rozširuje, zákonom o Súdnej rade č. 185/2002 Z.z. sa dopĺňa sa verejný ochranca práv, a tiež sudcovské rady zákonom č. 757/2004 Z.z. z 9. decembra 2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z pohľadu úspešnosti a kvality podaných disciplinárnych návrhov konštatujem, že nezastupiteľným a primárnym subjektom je a musí zostať predseda príslušného súdu, na ktorom dotknutý (disciplinárne stíhaný) sudca pôsobí.

Kto má právomoc o disciplinárnych previneniach sudcov rozhodovať?

Disciplinárnu zodpovednosť zisťuje a disciplinárne opatrenia ukladá disciplinárny senát, v pôvodnom znení zákona č. 385/2000 Z.z. s označením ako disciplinárny súd.⁵⁸ Najväčšou a zbytočnou slabinou fungovania disciplinárneho súdnictva bola takmer vždy neúmerne komplikovaná koncepcia kreovania disciplinárnych senátov, počnúc výberom osôb, ich zložením, krátkym funkčným obdobím, rozvrhom práce a pod.

⁵⁸ Pozri § 119 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. Sudcov a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa pôvodného súdu na obdobie navrhnutých prístúpenie sudcov ďalšie koncepcie predstavy, že si národných senátov súdov – podľa a odvoláva Rač Disciplinárny disciplinárneho senátu zvolení sudcov Odvolací disciplinárni sudcovia na a bez ďalšieho senátu Najvyššie iba samotným

Neskôr po vzniku orgány bola aj cieľ, ktorej jedinec disciplinárne senátov ných veciach sa aj jeho intenzita sú nevyhnutne všetkých stupňov

Súdna rada k návrhom súdov ich priradenie senátu môže

Postavenie d z ktorého záv

⁵⁹ Pozri § 119 ods.

⁶⁰ Pozri odlišné s PL.ÚS. 7/2002.

⁶¹ Pozri § 119b o

a č. 757/2004 Z.z. o súdoch a

čnom zákonom vymedzení
eru sudcov, chodu súdnictva
dstatnené, že dostala právo-
ak pri tvorbe disciplinárnych
1. V roku 2011 po politických
idáva, argumenty sú aj práv-
najmä zamedzenie možnos-
štného zloženia Súdnej rady,
šej zmene dochádza opačne
rady (naviac jeho oddelenie
eniu možnosti podať discipli-
ozri § 120 ods. 2 písm.b) zá-
zmene a doplnení niektorých

/ návrh sa ďalej neustále roz-
a dopĺňa sa verejný ochranca
Z.z. z 9. decembra 2004 o sú-

nárnych návrhov konštatujem,
usí zostať predseda príslušné-
ý) sudca pôsobí.

ach sudcov rozhodovať?

ie opatrenia ukladá disciplinár-
..z. s označením ako disciplinár-
/ania disciplinárneho súdnictva
epcia kreovania disciplinárnych
átkym funkčným obdobím, roz-

a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa pôvodného znenia zákona č. 385/2000 Z.z. volí sudcov disciplinárneho súdu na obdobie troch rokov Rada sudcov Slovenskej republiky z kandidátov navrhnutých príslušnými sudcovskými radami tak, aby v ňom mali primerané zastúpenie sudcovia všetkých druhov a stupňov všeobecných súdov.⁵⁹ Prvá a aj ďalšie koncepcie okrem iného vychádzajú z neoverenej a neopodstatnenej predstavy, že sudcovia budú mať aktívny záujem sa o funkciu členov disciplinárnych senátov uchádzať a že záujem bude (a musel byť) zo všetkých stupňov súdov – podľa pôvodnej právnej úpravy predsedov disciplinárnych senátov volí a odvoláva Rada sudcov Slovenskej republiky vždy zo sudcov najvyššieho súdu. Disciplinárny senát prvého stupňa bol pritom päťčlenný; dvaja členovia disciplinárneho senátu sú zvolení sudcovia krajských súdov, ďalší dvaja členovia sú zvolení sudcovia okresných súdov a senátu predsedá sudca najvyššieho súdu. Odvolací disciplinárny senát bol sedemčlenný a za jeho členov môžu byť zvolení len sudcovia najvyššieho súdu (čo pri tejto koncepcii bolo možné efektívnejšie a bez ďalšieho zahrnúť do kompetencií niektorého z kolégií alebo rozšíreného senátu Najvyššieho súdu SR). Disciplinárne súdnictvo je v tomto čase vyhradené iba samotným sudcom.

Neskôr po vzniku Súdnej rady SR a jej konštituovaní medzi najvyššie ústavné orgány bola aj niektorými sudcami Ústavného súdu označená za kľúčovú inštitúciu, ktorej jednou z dôležitých ústavných právomocí je aj právomoc zostavovať disciplinárne senáty. Cieľom a významom tejto právomoci je, aby v disciplinárnych veciach sudcov rozhodoval orgán konštituovaný na základe ústavy a aby sa aj jeho intervenciou reálne zabezpečili sudcom minimálne garancie, ktoré sú nevyhnutné pre naplnenie ústavnej požiadavky, že súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.⁶⁰

Súdna rada kreuje samotných členov disciplinárnych senátov z kandidátov navrhnutých sudcovskými radami, ministrom a Národnou radou SR a tiež určuje ich priradenie do senátov vrátane rozvrhu ich práce. Za člena disciplinárneho senátu môže byť zvolená už aj iná osoba ako sudca.⁶¹

Postavenie disciplinárnych senátov zasiahlo rozhodnutie Ústavného súdu SR, z ktorého záverov vyplýva, že:

59 Pozri § 119 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z.z. V znení z roku 2000.

60 Pozri odlišné stanovisko sudcov Švábyho a Babjaka k uzneseniu Ústavného súdu SR zo 4.3. 2002, sp.zn. PL.ÚS. 7/2002.

61 Pozri § 119b ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. Sudcov a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- a) disciplinárny súd nie je súdom, ktorý je zaradený medzi všeobecné súdy, nevykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ods. 1 ústavy a nebol zriadený tak ako každý všeobecný súd zákonom,
- b) disciplinárny súd vykonáva len disciplinárnu právomoc a jeho existencia je opodstatnená osobitnou povahou disciplinárneho konania, v ktorom sa stíha disciplinárne previnenie sudcu ako ústavného činiteľa,
- c) disciplinárny súd ako orgán samosprávneho riadenia všeobecných súdov nie je súdom, ktorý je oprávnený v zmysle čl. 130 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov a
- d) disciplinárny súd nemôže prerušiť konanie a súčasne podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom, pretože takýto procesný úkon mu neumožňuje § 125 zákona o sudcoch a prísediach.⁶²

Aké je postavenie disciplinárnych senátov v systéme súdnej moci?

Ústavný súd v uznesení sp.zn. PL.ÚS. 7/2002 uviedol, že disciplinárny súd (podľa novej právnej úpravy už disciplinárny senát) je síce zriadený zákonom (zákon o sudcoch a prísediach), ale vytvára sa zo sudcov všeobecného súdnictva na základe volieb a kompetencií Súdnej rady Slovenskej republiky a jeho právomoc neplynie z ústavy, ale iba zo zákona o sudcoch a prísediach. Kreovanie disciplinárneho súdu je zverené do pôsobnosti orgánov samosprávneho riadenia súdnictva, ktorý podľa platného ústavného stavu má už aj ústavné postavenie. Ústavný súd ďalej dodáva, že z koncepcie disciplinárneho súdu, zo spôsobu jeho vytvorenia a z jeho kompetencie vyplýva, že disciplinárny súd je síce súdom, ale nie je súdom všeobecného súdnictva a teda súdom, ktorý je uvedený v čl. 130 ods. 1 Ústavy SR a v § 18 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovujú o súde v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou.

Rozhodovacou činnosťou súdu sa podľa názoru Ústavného súdu SR rozumie iba výkon ústavných právomocí všeobecného súdnictva v zmysle čl. 142 ods. 1 Ústavy, podľa ktorého súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy

a zákonnosť rozhodnutí ak tak ustanoví zákon a plnením povinností obecných súdov na výkonnú a súdnu moc na disciplinárne ve subsystemu, než je vytvárania disciplinárneho súdnictva s účelom ktoré umožňujú záväzok súdnictva. Nie je to nej moci sudcu disciplinárneho orgán) než orgán samosprávneho riadenia Disciplinárny súd navrhuje na disciplinárne konanie v trestnom konaní. prísediach a táto disciplinárneho súdu nepodlieha čl. 142 ods. 1 ústavy. Z týchto mociam všeobecného súdu nemôže menať, že oprávnený o náhrade škody ne

Napriek uvedenému na porušenie ich základných súd argumentuje, že disciplinárny súd argumentuje, že disciplinárne zásady, ktoré porušenie týchto základných súd právom na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne rozhodnutie základných p

62 Pozri uznesenie Ústavného súdu SR zo 4.3. 2002, sp.zn. PL.ÚS. 7/2002.

63 Pozri rozhodnutie Ústa

dzi všeobecné súdy, ne-
nebol zriadený tak ako

moc a jeho existencia je
nania, v ktorom sa stíha
a,

všeobecných súdov nie
a čl. 142 ods. 1 ústavy
edpisov a

podať návrh na začatie
esný úkon mu neumož-

o súdnej moci?

disciplinárny súd (podľa
dený zákonom (zákon o
ecného súdnictva na zá-
ubliky a jeho právomoc
diacich. Kreovanie disci-
amosprávneho riadenia
ž aj ústavné postavenie.
o súdu, zo spôsobu jeho
y súd je síce súdom, ale
orý je uvedený v čl. 130
/ Slovenskej republiky č.
republiky, o konaní pred
isov, ktoré ustanovujú o

vného súdu SR rozumie
a v zmysle čl. 142 ods. 1
vnych a trestnoprávnych
orgánov verejnej správy

a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Iba táto rozhodovacia činnosť je vykonávaním oprávnení a plnením povinností všeobecného súdnictva, ktoré súvisia s podielom všeobecných súdov na výkone štátnej moci ústavne rozdelenej na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc. Pôsobenie disciplinárneho súdu je zamerané výlučne na disciplinárne veci, a preto je potrebné zaradiť ho do iného systému, resp. subsystému, než je rozhodovacia činnosť podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy. Spôsob vytvárania disciplinárneho súdu a pôsobenie dovnútra systému všeobecného súdnictva s účelom, ktorý sleduje ukladanie sankcií sudcom sudcami, sú znaky, ktoré umožňujú záver, že disciplinárny súd je orgánom samosprávneho riadenia súdnictva. Nie je totiž dosť dobre predstaviteľné, aby v systéme nezávislej súdnej moci sudcu disciplinárne stíhal a trestal iný orgán verejnej moci (iný štátny orgán) než orgán súdneho typu, za ktorý treba považovať aj disciplinárny súd. Disciplinárny súd má právomoc výlučne iba na prejednanie a rozhodnutie o návrhu na disciplinárne konanie, alebo ak mu je vec postúpená orgánom činným v trestnom konaní. Jeho právomoc vyplýva z § 119 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediach a táto právomoc nemá ústavné základy. Toto oprávnenie disciplinárneho súdu nepatrí do kompetencií všeobecných súdov ustanovených v čl. 142 ods. 1 ústavy. Zaradenie tejto kompetencie disciplinárneho súdu ku právomociam všeobecného súdu nevyplýva ani z iných článkov ústavy. Treba poznamenať, že oprávnenie disciplinárneho súdu rozhodovať v prípadoch priestupkov o náhrade škody nemá v týchto súvislostiach žiaden ústavný význam.

Napriek uvedenému Ústavný súd SR rozhoduje aj o sťažnostiach fyzických osôb na porušenie ich základných práv v konaní pred disciplinárnym súdom. Ústavný súd argumentuje, že disciplinárne konanie má povahu a znaky trestného konania, pričom disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach. Preto v prípade, ak dôjde k porušeniu týchto zásad a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dochádza aj k porušeniu základných práv disciplinárne obvineného sudcu.⁶³

⁶³ Pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 16.6. 2011, sp. Zn. II. ÚS 140/2011-45.

Záver:

Zloženie a postavenie disciplinárnych senátov (súdov) v konaní o disciplinárnej zodpovednosti sudcov nie je jediná Achillova päta právnej úpravy. Nemenej vážne problémy v aplikačnej praxi disciplinárnych senátov predstavuje vymedzenie, kategorizácia a definovanie jednotlivých disciplinárnych previnení.

Pôvodné znenie zákona č. 385/2000 Z.z. sudcov a prísediach rozlišovalo „bežné“ disciplinárne previnenie od závažného disciplinárneho previnenia jednoduchým vymedzením, rozlišujúce podľa stupňa zavinenia a okolností jeho spáchania:

- disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu, správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti o nezávislosti sudcu, o svedomitosti a nestrannosti sudcu pri rozhodovaní, o nezaujatosti sudcu voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných prieťahov.
- závažným disciplinárnym previnením je vedomé porušenie povinností sudcu rozhodovať nestranne a nezaujato a tiež konanie uvedené vyššie, ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné pritažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená.

Neskôr zákonodarca precizuje skutkové podstaty do súčasnej podoby nasledovne:

Disciplinárnym previnením je:

- a) zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu,
- b) správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti sudcu pri rozhodovaní, o nezaujatosti sudcu voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných prieťahov,
- c) nepreukázanie požadovaných výsledkov v práci sudcu na základe hodnotenia sudcu s výrokom „nevyhovujúci“,
- d) nesplnenie povinnosti podať majetkové priznanie alebo nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho plátov a iných vyčíslených príjmov,
- e) porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa osobitného predpisu,

f) prítomnosť chotropanej príslušného určenie obje vyšetreniu k následky, ak

g) nesplnenie p uvedenie ne

Závažným discip

a) vedomé por

b) konanie uve menách c) a nania, mieru škodlivosť zv

c) opakované p predpisu,

d) opakované i uvedenie ne znani alebo v noverným sp zjavne presal

e) zavinené kon nani,

f) svojvoľné roz nutím sudca

g) zavinené kon

h) opakované n lehote alebo údajov vo vyt

i) opakované n hodnotenia s

j) porušenie pc čas trvania fu

- f) prítomnosť na pracovisku pod vplyvom alkoholu, omamnej alebo psychotropnej látky, ak sa sudca na výzvu predsedu súdu alebo predsedu príslušného súdu vyššieho stupňa odmietne podrobiť dychovej skúške na určenie objemového percenta alkoholu v krvi alebo lekárskeho odberu a vyšetreniu krvi alebo iného biologického materiálu, má to rovnaké právne následky, ako keby bol pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok,
- g) nesplnenie povinnosti podať písomné vyhlásenie v ustanovenej lehote alebo uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov vo vyhlásení.

Závažným disciplinárnym previnením je

- a) vedomé porušenie povinnosti sudcu rozhodovať nestranne a nezaujato,
- b) konanie uvedené ako „bežné“ previnenie okrem konania uvedeného v písmenách c) a d), ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné priťažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená,
- c) opakované porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa osobitného predpisu,
- d) opakované nesplnenie povinnosti podať majetkové priznanie, úmyselné uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov v majetkovom priznaní alebo v čestnom vyhlásení alebo opakovaná nespôsobilosť sudcu hodnotným spôsobom preukázať zdroj svojich majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho platov a iných vyčíslených príjmov,
- e) zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prietahy v disciplinárnom konaní,
- f) svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré je v rozpore s právom, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok,
- g) zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní,
- h) opakované nesplnenie povinnosti podať písomné vyhlásenie v ustanovenej lehote alebo opakované uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov vo vyhlásení,
- i) opakovaně nepreukázanie požadovaných výsledkov v práci sudcu na základe hodnotenia sudcu s výrokom „nevyhovujúci“,
- j) porušenie povinnosti spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti po celý čas trvania funkcie sudcu.

Nakoniec závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu je

- a) výkon funkcie sudcu počas nariadenej pohotovosti sudcu a počas pracovného času pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,
- b) spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už mu bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie,
- c) nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj značných majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho platov a iných vyčíslených príjmov,
- d) konanie uvedené ako závažné previnenie pod písm. a), c), d) a j), ak je vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné prítazujúce okolnosti nezlučiteľné s funkciou sudcu,
- e) porušenie zákonných podmienok náhodného pridelenia vecí senátom, sudcom a súdnym úradníkom a náhodného prerozdelenia už pridelených vecí,
- f) nepreukázanie požadovaných výsledkov v práci sudcu na základe hodnotenia sudcu s výrokom „nevyhovujúci“, ak predchádzajúce dve hodnotenia sudcu boli s výrokom „nevyhovujúci“.

Predovšetkým nie je zrejmé, na základe akej analýzy k uvedenej úprave došlo. Ako komplikované sa javí napríklad posudzovanie prietahov v konaní spôsobe- ných samotným sudcom. Judikatúra disciplinárnych senátov⁶⁴ celkovo prietahy posudzuje skôr podľa § 116 ods. 1 písm. a) ako porušenie povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. (sudca je povinný vykonávať svoje povinnos- ti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prietahov). Takýto postup potom podľa môjho názoru potom neguje význam § 116 ods. 2 písm. g) ako takého.

Záverom možno uviesť, že právna úprava disciplinárnej zodpovednosti sudcov neposilňuje a neposilňuje z dôvodu jej častej zmeny a následnej nestability a nepredvídateľnosti, a nepôsobí ako poistka v tomto smere.

⁶⁴ Pozri napr. Rozhodnutia disciplinárnych senátov vo veciach 2Ds/6/2008, 1Ds/3/2010, 3Ds/3/2010, opäť napr. 1Ds/2/2010.

Použitá literatúra:

1. Rozhodnutie Úst
2. Slašťan, Miroslav
svety práva a po
v najlepším z me
né mezinárodní
dnech 1.-3. října
Čeněk, 2014, s. 2
3. Uzneseniu Ústavi

Resume: The comp
the proceedings of i
the problematic asp
also serious problern
offense. Futher the r
judges does not str
instability, and there
as the legal prevente

Použitá literatúra:

1. Rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 16.6. 2011, sp. zn. II. ÚS 140/2011-45
2. Slašťan, Miroslav: Aktuálne otázky výberu sudcov v Slovenskej republike - svety práva a politiky. In: Metamorfózy práva ve střední Evropě IV : žijeme v nejlepším z možných právních světů? : sborník příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference pořádané Fakultou právnickou ZČU v Plzni ve dnech 1.-3 října 2014 ve Znojme. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 236-237
3. Uznesení Ústavného súdu SR zo 4.3. 2002, sp.zn. PL.ÚS. 7/2002

Resume: The composition and status of the disciplinary panels (courts) within the proceedings of the disciplinary responsibility of judges shall be considered as the problematic aspect of the legislation of the Slovak republic. In practice are also serious problems with the definition and categorization of each disciplinary offense. Further the national legislation linked to disciplinary responsibility of the judges does not strengthen because of its frequent changes and consequent instability, and therefore their disciplinary responsibility can not be considered as the legal preventer in this case.

e no procedural safeguards to
 e. This situation is no desirable
 f the Slovak republic, such as
 of judicial system. The amen-
 the desirable and welcomed
 cation of the right to the hea-
 e of civil law, which the validity
 e important document whose
 should bring the outcome in
 minations of delays in judicial
 citizens in judicial system of

**Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie
 18. júna 2015, Banská Bystrica**

„Právo na súdnu ochranu a garancie nezávislosti sudcov z pohľadu teórie a praxe“

Spoluvydavateľ:	Právnická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Komenského 20, 974 01 Banská Bystrica Liga proti Bezpráviu – občianské združenie Moyzesova 8, 811 05 Bratislava, Slovenská republika
Ročník:	1.
Autori:	Kolektív autorov
Recenzenti zborníka:	Dr. h. c. mult. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc. Dr.h.c. prof. JUDr. Vladimír Čechot, CSc.
Editori zborníka:	doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD. Mgr. Jana Hereľová
Tlač:	GOEN, spol. s r. o.
Rok vydania:	2015
Počet strán:	259
Náklad:	100 ks

ISBN 978-80-557-0928-4